

Indsats for ledige selvforsørgede betaler sig!

Få inspiration til den kommunale indsats over for ledige selvforsørgede flygtninge og indvandrere

Oktober 2008

SEBI
Specialfunktionen for den
Etniske Beskæftigelsesindsats

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

En indsats der betaler sig

Ledige selvforsørgede flygtninge og indvandrere udgør en potentiel arbejdskraft i mange af landets kommuner. De er derfor en oplagt målgruppe i indsatsen for at finde medarbejdere til virksomheder med mangel på arbejdskraft.

For kommunen kan en indsats over for målgruppen samtidig medføre økonomisk gevinst, da der kan indhentes resultattilskud for borgere under den treårige introduktionsperiode og opnås øgede skatteindtægter fra borgere, som kommer i job.

For de ledige selvforsørgede kan en indsats fra kommunen være afgørende for overhovedet at komme ind på arbejdsmarkedet eller få et arbejde, der svarer til deres kvalifikationer. Kommuner, der har erfaring med målgruppen, oplever således, at selv om målgruppen omfatter mange ressourcer stærke personer, så har mange stort udbytte af fx beskæftigelsesvejledning, erhvervsrettet sprogundervisning, praktikophold eller mentorordninger.

Ud over de mange gode grunde, der findes til at iværksætte en indsats over for målgruppen, har den enkelte kommune samtidig pligt til at tilbyde danskuddannelse og udarbejde en integrationskontrakt til alle borgere under den treårige introduktionsperiode. Jobcentrene er desuden forpligtede til at vejlede og bistå alle jobsøgende, som har brug for hjælp til at finde et job - det gælder også borgere, der allerede er i arbejde eller ikke modtager ydelse.

Det er frivilligt for kommunen at give ledige selvforsørgede beskæftigelsesrettede tilbud, men lovgivningen på området rummer en række muligheder. I henhold til integrationsloven og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats er der fx mulighed for at give ledige selvforsørgede tilbud om vejledning og opkvalificering, praktik og løntilskud - eventuelt i kombination med mentorstøtte.

Vi håber, at pjecen her vil inspirere flere kommuner til at iværksætte en indsats over for ledige selvforsørgede flygtninge og indvandrere - for det betaler sig.

**SEBI og Integrationservice,
Oktober 2008**

Indhold

- Hvem er de ledige selvforsørgede?s. 5
- Hvordan kan indsatsen over for ledige selvforsørgede være en god forretning?s. 6
- Hvordan kan der skabes kontakt til de ledige selvforsørgede? ...s. 8
- Hvordan kan indsatsen organiseres?..... s. 10
- Eksempler på tilbud og forløb for ledige selvforsørgede s. 12
- Hvad giver lovgivningen af muligheder? s. 16

Hvem er de ledige selvforsørgede?

Ledige selvforsørgede er ikke en homogen gruppe. Eneste fælles karakteristika er, at de hverken er i arbejde eller på offentlig ydelse. Gruppen rummer såvel den ufaglærte borger uden arbejdsmarkedserfaring, der har boet flere år i Danmark, som akademikeren, der er rejst til Danmark fra et andet EU-land i forbindelse med ægtefællens udstationering. Der kan eksempelvis være tale om følgende grupper af borgere:

- Familiesammenførte hvor opholdet er betinget af, at ægtefællen forsørger vedkommende.
- Flygtninge der ikke modtager ydelse, fordi ægtefællen er i arbejde.
- Medfølgende ægtefæller til nye arbejdskraftindvandrere fx fra andre EU-lande.
- Borgere der har mistet kontanthjælpen som følge af 300-timers reglen.*

*Note: Den 22. september 2008 indgik regeringen en aftale med Dansk Folkeparti, ifølge hvilken begge ægtefæller i et kontanthjælpsægtepar fremover skal opfylde et krav om 450 timers arbejde (12 uger på fuld tid) inden for 24 måneder for ikke at miste den ene kontanthjælp. 300 timers reglen ændres således til en 450 timers regel (Kilde: www.nyidanmark.dk). Aftalen forventes at blive udmøntet efter udgivelsen af denne pjece.

Hvordan kan indsatsen være en god forretning?

At der er kommuner, der ikke eller kun i begrænset omfang yder en aktiv indsats over for de ledige selvforsørgede, kan hænge sammen med, at indsatsen bliver betragtet som en ekstra udgift på kommunens budget. Ikke desto mindre viser erfaringer, at indsatsen ikke alene kan være selvfinansieret, men at den i visse situationer kan medføre økonomisk gevinst i kommunen. Frederiksberg og Greve Kommune er to klare eksempler på, at indsatsen kan være en god forretning.

Projekt "Jobmatch" i Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Kommune har pr. 1. januar 2005 etableret projektet "Jobmatch", som skal løbe over en fireårig periode. Der er afsat 1½ årsværk til projektet. Projektets målgruppe er ledige selvforsørgede, som er omfattet af den treårige introduktionsperiode.

Målet med projektet er at styrke de selvforsørgede flygtninge og indvandreres introduktion til og fastholdelse på arbejdsmarkedet inden for de første tre år efter ankomsten til Danmark. Det sker via en række aktiviteter som fx rådgivning, kompetenceafklaring, arbejds- og uddannelsesplanlægning, matchning til ordinært job eller opsøgende indsats i forhold til private og offentlige virksomheder med henblik på etablering af virksomhedspraktikker og ansættelser med løntilskud.

Projektets økonomiske mål er at etablere en indtægtsdækket foranstaltning, der ved hjemtagelse af statsrefusion i form af resultattilskud kan sikre et overskud til kommunen på 1.000.000 kr. samt skatteindtægter.

For indsatsen i 2007 har kommunen indhentet resultattilskud for 50 selvforsørgede, som har været i fuldtidsarbejde i over seks måneder. Resultattilskuddet var i 2007 32.888 kr. Derved blev der via indsatsen i "Jobmatch" indhentet $32.888 \times 50 = 1.644.400$ kr. i 2007. Når lønudgifterne til det afsatte 1½ årsværk trækkes fra, står kommunen tilbage med et nettooverskud på cirka 1.000.000 kr. på årsbasis.

På baggrund af statistik fra 2007 skønnes det, at der kommer ca. 100 nye ledige selvforsørgede til kommunen i 2008. Fra 2008 har der været lovhjælp til hjemtagelse af resultattilskud for udlændinge,

der kommer i ordinær uddannelse (se mere herom s. 20). Det er projektets mål at indhente den nødvendige dokumentation, så kommunen kan hjemtage resultattilskudet på 41.160 kr. pr. selvforsørger (2008-niveau), der har været indskrevet på ordinær uddannelse i 6 måneder.

Nærmere information om projekt "Jobmatch" fås ved henvendelse til integrationsrådgiver Eva Jersild Philip på telefon 38 21 36 93 eller e-mail: evph01@frederiksberg.dk.

Projekt "Integration af selvforsørgede" i Greve Kommune

1. januar 2004 iværksatte Greve Kommune projektet "Integration af selvforsørgede", hvor en coach over en treårig periode skulle rådgive og hjælpe de selvforsørgede i uddannelse og/eller job.

Projektets målgruppe var de selvforsørgede flygtninge og indvandre-re, som er omfattet af den treårige introduktionsperiode. I gennemsnit har der i hele projektperioden været 50 personer i målgruppen i Greve Kommune.

Formålet var gennem aktiv rådgivnings- og konsulentbistand at udsluse og fastholde målgruppen på arbejdsmarkedet samt bidrage til aktiv deltagelse i det danske samfundsliv. Aktiviteterne er typisk blevet udfoldet gennem individuelle samtaler, informationsmøder, afklarende forløb, praktikker, job med løntilskud og uddannelses tilbud. Der har været afsat 1 årsværk til projektet i hele projektperioden.

En målsætning i projektet var, at der inden for projektets treårige periode skulle mindst 24 selvforsørgede borgere i ordinært arbejde, som fastholdt ordinær beskæftigelse i en sammenhængende periode på mindst 6 måneder. Men allerede inden for projektets første 2 år (juli 2004 - juli 2006) kom 30 selvforsørgede i ordinær beskæftigelse og blev fastholdt i minimum 6 måneder i kraft af projektets aktiviteter. Dette fik kommunen til at gøre indsatsen permanent allerede i 2006.

Fremover skal indsatsen være fuldt selvfinansieret. Regnestykket er klart: Hvis det lykkes for kommunen at hjælpe 13 personer fra målgruppen i ordinær beskæftigelse eller uddannelse om året, så er udgifterne til indsatsen dækket af de midler, der kan indhentes i resultattilskud ($13 \times 41.160 = 535.080$ kr.).

Note: Det bemærkes, at integrationslovens finansieringsregler fra 2008 er ændret, hvilket kan have betydning for den eksakte gevinst i eksemplerne fra de to kommuner. Finansieringsreglerne er nærmere beskrevet på s. 20.

Hvordan kan der skabes kontakt til målgruppen?

Kommunen kan opnå kontakt med målgruppen på forskellige måder. Hvordan en kommune etablerer kontakt til de selvforsørgede, afhænger først og fremmest af, hvilken kategori af selvforsørgede, man søger at opnå kontakt med.

Selvforsørgede omfattet af den treårige introduktionsperiode

Denne gruppe af selvforsørgede er nemmere at komme i kontakt med sammenlignet med andre selvforsørgede. Kommunen er nemlig forpligtet til - senest en måned efter overtagelsen af integrationsansvaret - at indkalde den nyankomne til en samtale, hvor integrationskontrakten udarbejdes, og der tilbydes et introduktionsprogram. Udlændingen skal tilbydes danskundervisning og vejledning i de muligheder, der er i uddannelses- og arbejdsmarkedssystemet. Ved samme lejlighed har kommunen mulighed for at præsentere beskæftigelsesrettede tilbud. Efterfølgende følges der op på borgernes introduktionsprogram ved samtaler mindst hver tredje måned. Opfølgningssamtalerne foregår som udgangspunkt personligt, men de kan efter omstændighederne evt. også foregå via telefon og email. Dette er den mest effektive og systematiske indgangsvinkel til at komme i kontakt med målgruppen på.

Nogle kommuner lader det være op til borgeren selv at kontakte kommunen for at få beskæftigelsesvejledning- og tilbud. I disse tilfælde oplyses borgeren om kommunens tilbud til de selvforsørgede via brev, pjecer og/eller opslag på eksempelvis det lokale sprogcenter. Her opfordres borgeren til selv at kontakte en navngiven medarbejder for at aftale tid for samtale.

Kommunen kan også informere målgruppen om muligheden for beskæftigelsestilbud gennem eksempelvis åben job- og uddannelsesvejledning på sprogcentret, hvor der tilbydes hjælp til jobsøgning, kompetenceafklaring mv.

Tip: Det er en god idé at registrere den selvforsørgedes telefonnummer og e-mailadresse ved første samtale, så der hurtigt kan opnås kontakt.

Andre grupper af ledige selvforsørgede

Denne gruppe omfatter ledige selvforsørgede, som ikke (længere) er omfattet af den treårige introduktionsperiode, og som følge heraf ikke er i kontakt med kommunen. Kommunen kan derfor have vanskeligt ved at opnå kontakt til målgruppen. I forhold til denne målgruppe er det derfor nødvendigt at iværksætte en opsøgende indsats for at oplyse om muligheden for fx beskæftigelsesrettede tilbud.

Gode samarbejdspartnere i denne opsøgende proces kan være sprogcentre, boligforeninger, flygtninge og indvandrernes egne netværk og foreninger, integrationsråd, trossamfund, sundhedsplejersker samt organisationer som Dansk Røde Kors, KVINFO og Dansk Flygtningehjælp.

Målgruppen kan også blive oplyst om kommunens beskæftigelsesrettede tilbud via pjecer og opslag, eller kommunen kan etablere åben job- og uddannelsesvejledning på eksempelvis sprogcentret, hvor der tilbydes hjælp til jobsøgning, kompetenceafklaring mv.

Tip: Det er lettere at rekruttere ledige selvforsørgede til fx holdbaserede jobsøgningsforløb lige efter eksaminerne på sprogcentret.

Åben rådgivning

For begge kategorier af selvforsørgede kan det anbefales, at kommunen - hvis der er mulighed herfor - afsætter visse ugedage og/eller tidspunkter til åben rådgivning for målgruppen. Erfaringer viser, at dette kan være med til at dække akutte behov for hjælp og vejledning og dermed skabe tryghed hos de selvforsørgede og deres familier.

Inddragelse af ægtefællen i indsatsen

Da ledige selvforsørgede ikke modtager offentlige ydelser og dermed ikke skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, kan kommunens henvendelse til målgruppen blive mødt med skepsis, misforståelse og i visse tilfælde modstand fra ægtefællens side. På den baggrund er det af afgørende betydning for indsatsen, at ægtefællen allerede ved den første kontakt orienteres om hensigten med indsatsen og dens betydning for den selvforsørgedes liv og ophold i Danmark.

Hvordan kan indsatsen organiseres?

Landets kommuner organiserer indsatsen over for de ledige selvforsørgede meget forskelligt. Overordnet set kan kommunerne opdeles i fire kategorier:

- Kommuner der ikke har en procedure for, hvordan og af hvem de selvforsørgede bliver vejledt, hvis de selv henvender sig for at få et beskæftigelsesrettet tilbud.
- Kommuner der har en fast procedure for, hvordan og af hvem de selvforsørgede bliver vejledt, hvis de selv henvender sig for at få et beskæftigelsesrettet tilbud. Her ligger initiativet således hos de selvforsørgede. Kommunen laver ikke en opsøgende indsats i forhold til målgruppen.
- Kommuner der aktivt tilbyder selvforsørgede beskæftigelsesvejledning i forbindelse med eksempelvis udarbejdelse af integrationskonkaktan eller laver en opsøgende indsats i forhold til de selvforsørgede under den treårige introduktionsperiode og har en fast procedure for, hvordan og af hvem de bliver vejledt.
- Kommuner der - udover indsatsen for selvforsørgede under den treårige introduktionsperiode - også laver en opsøgende indsats for selvforsørgede, der ikke (længere) er omfattet af introduktionsprogrammet. Disse kommuner har en fast procedure for, hvordan og af hvem de selvforsørgede bliver vejledt.

Hvorvidt en kommune har formuleret klare politiske og ledelsesmæssige retningslinier for tilbud til de selvforsørgede er af afgørende betydning for jobcentermedarbejdernes handlemuligheder i forhold til målgruppen. Det kan fx være retningslinier i forhold til, hvilke typer af tilbud kommunen vil finansiere eller hvilke grupper af selvforsørgede, der kan gives tilbud til (fx borgere der har mistet retten til kontanthjælp pga. 300-timers-reglen eller familier med børn).

Flere kommuner har gode erfaringer med:

- At en eller flere medarbejdere udelukkende beskæftiger sig med selvforsørgede som målgruppe. Det skaber tryghed at vide, hvor og hvem man skal henvende sig til.

- At de personer, der beskæftiger sig med de selvforsørgede som målgruppe, fysisk er placeret på sprogcentret, hvor mange selvforsørgede har deres daglige gang. Eller at der etableres et tæt samarbejde med sprogcentret om målgruppen.
- At de selvforsørgede får tilbudt en samtale om beskæftigelse og danskuddannelse så tidligt som muligt, efter de er kommet til Danmark (dog senest en måned fra overtagelsen af integrationsansvaret for selvforsørgede under den treårige introduktionsperiode).
- At igangsætte indsatsen ved hjælp af et projekt med midler fra fx det lokale beskæftigelsesråd eller støtte fra relevante puljer (fx Integrationsministeriets), hvorefter indsatsen bliver en del af driften.
- At en tæt opfølgning på borgerens aktiviteter sikrer de bedste resultater. Ved løbende at have kontakt med borgeren, sprogcentret og virksomheden og følge progressionen i aktiviteterne kan eventuelle problemer løses, inden de udvikler sig.

Eksempler på tilbud og forløb

Flere kommuner og sprogcentre har allerede iværksat tilbud og forløb, der er rettet mod selvforsørgede. Her følger en række eksempler på indsatser, der kan anvendes som inspiration.

Jobkursus

Københavns Kommunes projekt "Første Job i Danmark" tilbyder individuelle forløb med jobcoaching samt gruppebaserede intensive kurser til familiesammenførte og flygtninge. Kurserne sætter blandt andet fokus på:

- Job- og praktiksøgning
- Kompetenceafklaring
- Sproglig gennemslagskraft og nonverbal kommunikation
- Information om det danske arbejdsmarked
- Afdækning af alternative veje til arbejdsmarkedet.

Deltagerne på jobkurserne er bl.a. fundet gennem opsøgende arbejde via flygtningene og indvandrernes egne netværk, sprogcentre mv.

Få yderligere information på www.førstejob.dk eller kontakt Sanne Vinther Nielsen på: 33 17 44 87/ 27 24 06 25

Åben rådgivning på sprogcentret

I Århus Kommune indkaldes alle nytilflyttere under den treårige introduktionsperiode - og dermed også ledige selvforsørgede - til samtale om danskuddannelse og beskæftigelsesmuligheder på sprogcentret, hvor flere af kommunens jobkonsulenter og sagsbehandlere har kontor. Døren til jobkonsulenterne er åben for alle sprogcentrets kursister, der tilbydes råd og vejledning om uddannelse og beskæftigelsesplaner i Danmark.

For yderligere information kontakt Allan Nedbo på: 51 57 56 83/ ane@ama.aarhus.dk

Åbent job- og uddannelsesværksted

Projekt "Kup et job" på Ishøj Sprog- og Integrationscenter er et åbent job- og uddannelsesværksted for alle kvindelige sprogcenterkursister. Det åbne tilbud giver selvforsørgede kursister mulighed for at opnå adgang til beskæftigelses- og uddannelsesvejledning.

Værkstedet er åbent en gang om ugen og tilbyder individuel hjælp til blandt andet:

- Kompetenceafklaring
- Jobsøgning
- Praktikforløb og anden opkvalificering
- At få lagt en job- eller uddannelsesplan
- At få vurderet uddannelse fra oprindelseslandet

For yderligere information kontakt Tine Olesen på: 43 56 51 81 / tineolesen2@msn.com

Virksomhedspraktik

Projekt ”Sidegevinst” på Hvidovre Sprogcenter har kørt som et to-årigt projekt med støtte fra Integrationsministeriet. Projektet har tilbudt de selvforsørgede kursister:

- Individuelt tilrettelagte praktikker med tilknyttet mentor
- Netværksgruppe for erfaringsudveksling med andre praktikanter
- Kompetenceafklaring
- Undervisning i udformning af ansøgninger og CV
- Sprogvejleder

For yderligere oplysninger om projektet kontakt Mona Rosenberg på: 33 93 44 52/ mr@socialpsykiatri.dk eller Hanne Bierring på: 60 38 44 28/ hb@ibos.dk

Uddannelsesforløb

Tietgen CompetenceCenter i Odense gennemfører, i samarbejde med Odense Kommune, etårige uddannelsesforløb for ledige selvforsørgede omfattet af den treårige introduktionsperiode. Holdet består af ca. 20 kursister, der to dage om ugen modtager danskundervisning. Tre dage om ugen er der erhvervsrettet undervisning, som bl.a. omfatter:

- Job- og praktikpladssøgning
- Undervisning i virksomhedskultur
- Kompetenceafklaring og personlig udvikling
- IT-opkvalificering
- Individuel vejledning

Forløbet omfatter 13 ugers praktik.

For yderligere oplysninger om projektet kontakt Kate Nørrelund på 65 45 25 49/ kano@tietgen.dk

Velkomstpakke

I Frederiksberg Kommune indkaldes alle nytilflyttede selvforsørgede flygtninge og indvandrere under den treårige introduktionsperiode til rådgivning og vejledning om beskæftigelsesmuligheder og danskuddannelse i Danmark. Ved første møde får den nytilkomne udlænding en velkomstpakke med relevante pjecer som fx:

- Integrationsministeriets 'Medborger i Danmark'
- LO's 'Velkommen til det danske arbejdsmarked'
- CIRIUS' 'Sådan får du vurderet din udenlandske uddannelse'
- Sundhedsstyrelsens 'Det danske sundhedsvæsen'

Alle pjecerne er udgivet på flere sprog.

Læs mere om projektet på www.Frederiksberg.dk/F86 eller kontakt Eva Jersild Philip på: 38 21 36 93/evph01@frederiksberg.dk

Hvad giver lovgivningen af muligheder?

Både lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) og integrationsloven giver mulighed for at tilbyde ledige selvforsørgede vejledning, opkvalificering, praktik og løntilskud - eventuelt i kombination med mentorstøtte.

Hvilket lovgrundlag, der skal anvendes i forbindelse med en kommunes indsats, afhænger af, hvilken opholdstilladelse den enkelte udlænding har, samt hvor længe pågældende har haft opholdstilladelse. Der er tale om følgende hovedgrupper:

- Udlændinge der i den treårige introduktionsperiode er omfattet af introduktionsprogrammet i integrationsloven
- Udlændinge der efter den treårige introduktionsperiode ikke længere er omfattet af introduktionsprogrammet i integrationsloven
- Udlændinge der ikke er omfattet af integrationsloven

Hvem er omfattet af integrationsloven?

Af integrationslovens §§ 54-56 fremgår det, at følgende udlændinge er omfattet af loven:

- Flygtninge (§ 54)
- Familiesammenførte til flygtninge m.v. (§ 55)
- Familiesammenførte til danske statsborgere eller indvandrere (§ 56)

Udlændingenservice træffer afgørelse om, hvorvidt en udlænding er omfattet af personkredsen i integrationsloven. Afgørelsen træffes i forbindelse med afgørelsen om opholdstilladelse og fremgår af opholdstilladelsen.

Hvem er omfattet af introduktionsprogrammet?

Alle udlændinge, der er omfattet af integrationsloven og er fyldt 18 år, når kommunerne overtager integrationsansvaret, skal tilbydes et introduktionsprogram.

Hvem er omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats?

Ledige selvforsørgede, der ikke (længere) er omfattet af den treårige introduktionsperiode, er omfattet af LAB, hvilket således er en meget bred målgruppe.

Det følger således af § 2, nr. 10 i LAB, at loven gælder for ”personer, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke opfylder betingelserne for at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring mv. eller kontanthjælp eller starthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.”

Tilbud for selvforsørgede udlændinge omfattet af introduktionsprogrammet

Et introduktionsprogram omfatter danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud (§ 23). Ledige selvforsørgede skal alene tilbydes danskuddannelse. Kommunen kan dog give udlændinge, der ikke modtager introduktionsydelse, beskæftigelsesrettede tilbud.

Danskuddannelse:

Kommunen *skal* inden for en måned efter at have overtaget integrationsansvaret henvise udlændingen til danskuddannelse (§ 21). Kommunen tilbyder danskuddannelse i op til tre år efter det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde danskuddannelse.

Selvforsørgede udlændinge, der alene modtager tilbud om danskuddannelse og ikke modtager beskæftigelsesrettede tilbud efter § 23, har ret til selv at vælge deres udbyder af danskuddannelse. Det er dog en betingelse herfor, at undervisningsudgifterne ikke overstiger den vejledende modultakst - i overensstemmelse med danskuddannelseslovens § 6, stk. 2.

Beskæftigelsesrettede tilbud efter § 23

Kommunen *kan* give udlændinge, der ikke modtager introduktionsydelse, tilbud efter integrationsloven. Der kan således gives tilbud om:

- Vejledning og opkvalificering
- Virksomhedspraktik
- Ansættelse med løntilskud

Tilbudene kan eventuelt kombineres med etablering af en mentorordning (§ 23 d).

Den enkelte udlænding *kan* tage imod et tilbud. Hvis den pågældende tager imod et tilbud, får vedkommende pligt til at følge forløbet. Da det tilbudte forløb er en del af introduktionsprogrammet, kan ophør uden rimelig grund få konsekvenser for den pågældendes mulighed for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse.

Dermed er det også af betydning, at kommunen inden afgivelse af

et tilbud søger at afdække seriøsiteten og realiteten i udlændingens ønske om en beskæftigelsesindsats, og herunder oplyser om konsekvenserne af at afbryde forløbet, efter at det er påbegyndt.

Varighed og omfang af de enkelte tilbud

Der gælder de samme regler med hensyn til varighed og omfang for ledige selvforsørgede som for udlændinge, der modtager introduktionsydelse.

Vejledning og opkvalificering

Der er en tidsmæssig begrænsning på tre måneder for varigheden af nogle af tilbuddene om vejledning og opkvalificering i integrationslovens § 23 a, stk. 5. Derudover er der ikke fastsat tidsmæssige begrænsninger. Tilbuddene gives med udgangspunkt i arbejdsmarkedets og den enkelte udlændings behov.

Om der gives et kort, mellemlangt eller længerevarende uddannelses tilbud afgøres således ud fra en konkret vurdering af, hvad der kan bringe udlændingen ind på arbejdsmarkedet. Som eksempler på tilbud kan nævnes:

- Kørekort
- Truckkort
- Hygiejnebevis
- PC-kørekort
- Kompetenceafklaring
- Forskole til landbrug og gartneri
- Særligt tilrettelagt forkursus til social- og sundhedsuddannelsen
- Undervisning i dansk på arbejdspladsen

Ansættelse med løntilskud hos offentlig arbejdsgiver

Da selvforsørgede ikke modtager offentlig ydelse, kan der ikke foretages en beregning i forhold til niveauet for personens samlede individuelle hjælp. Lønnen til selvforsørgede skal derfor efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag udgøre 82 pct. af højeste dagpengesats efter lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

Løntilskud - ikke hjælp til udlændingen

Løntilskud udbetales til arbejdsgiveren og betragtes ikke som hjælp til den enkelte udlænding. Udbetaling af løntilskud har derfor ikke betydning for sikkerhedsstillelse og forsørgelseskrav, som efter udlændingeloven stilles som betingelse for familiesammenføringen.

Udgifter i forbindelse med deltagelse i introduktionsprogrammet

Selvforsørgede udlændinge har som udgangspunkt mulighed for at få hjælp til udgifter i forbindelse med deltagelse i introduktions-

programmet efter § 34, hvis hverken udlændingen eller dennes ægtefælle har økonomisk mulighed for at afholde udgiften (se mere herom under 'Økonomiske forhold for familiesammenførte ægtefæller' s. 22).

Tilbud til udlændinge, der ansættes eller er ansat

Udlændinge, der tilbydes ansættelse eller allerede er ansat hos en arbejdsgiver, kan få tilbud, der forbedrer deres muligheder for ansættelse og fastholdelse i arbejdet (§ 24 a). Denne mulighed omfatter også selvforsørgede udlændinge. Med henblik på at øge virksomhedernes incitament til at ansætte nyankomne udlændinge kan kommunerne yde:

- Tilskud til udgifter til opkvalificering ved ansættelse
- Etablering af mentorordning ved ansættelse, herunder opkvalificering af mentor
- Tilskud til arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretninger

Integrationskontrakten

Integrationskontrakt - udarbejdelse og indgåelse

Der gælder samme regler for kontraktens udarbejdelse og indgåelse som for udlændinge, der modtager introduktionsydelse. Selvforsørgede udlændinge skal således inden for den første måned have udarbejdet en integrationskontrakt efter reglerne i bekendtgørelse 252 af 28. marts 2006 om udarbejdelse af integrationskontrakt og om introduktionsprogrammet efter integrationsloven

Integrationskontrakt - opfølgning

Der skal følges op på integrationskontrakten mindst hver tredje måned. Dette gælder for alle udlændinge omfattet af introduktionsprogrammet - og således også for selvforsørgede udlændinge. Opfølgningen skal som udgangspunkt ske ved en individuel samtale. Samtalen kan dog ske telefonisk, digitalt eller på anden måde, hvis det er hensigtsmæssigt.

Opfølgning på integrationskontrakten skal ikke kun ses i en snæver forståelse af jobcentrets myndighedsrolle. Opfølgning er i lige så høj grad et spørgsmål om vejledning og sparring, ikke mindst for selvforsørgede der ikke har ret og pligt til at deltage i beskæftigelsesrettede tilbud. Vejledning om hvordan den enkelte selv kan udvikle sine kompetencer, og hvordan udlændingen kan gøre brug af de ordninger og muligheder, der er i det almindelige uddannelses- og arbejdsmarkedssystem, indgår derfor som en hovedopgave i opfølgningsindsatsen for de selvforsørgede udlændinge.

Også i forbindelse med danskuddannelsesloven er der et lovkrav om

løbende at følge op på fremmøde og progression i undervisningen, baseret på indberetninger fra sprogcentret. Denne opfølgning kan indgå som en del af opfølgningen på integrationskontrakten.

Flytning i introduktionsperioden

Alle udlændinge, der er omfattet af integrationsloven og tilbydes et introduktionsprogram, er omfattet af integrationslovens flytteregel i § 18. Det gælder også selvforsørgede udlændinge. Dette indebærer, at selvforsørgede udlændinge kun kan fortsætte deltagelse i et introduktionsprogram i en anden kommune, hvis denne kommune godkender at overtage ansvaret for introduktionsprogrammet.

Finansiering af integrationsindsatsen og introduktionsprogrammet

Staten yder tilskud til dækning af kommunernes udgifter efter integrationsloven. Bestemmelserne er samlet i § 45. Nærmere regler er fastsat i kap. 5 i regnskabsbekendtgørelsen (bek. nr. 1498 af 12. december 2007).

Sociale merudgifter og generelle udgifter

Staten yder i introduktionsperioden et grundtilskud på 3.570 kr. pr. måned (2008-niveau) for hver udlænding, der ved datoen for kommunens overtagelse af integrationsansvaret er fyldt 18 år. Grundtilskuddet udbetales også til udlændinge, der forsørges af ægtefællen, og til udlændinge der er i ordinært arbejde eller uddannelse.

Udgifter i forbindelse med deltagelse i introduktionsprogrammet

Staten refunderer inden for et rådighedsbeløb på 72.030 kr. (2008-niveau) 50 pct. af kommunens udgifter til introduktionsprogrammet. Der er således inden for rådighedsbeløbet 50 pct. refusion for udgifterne til:

- Danskuddannelse
- Vejledning og opkvalificering
- Virksomhedspraktik
- Ansættelse med løntilskud
- Mentorordning

Resultattilskud

Staten yder for hver udlænding, omfattet af introduktionsprogrammet, der har fået udarbejdet en integrationskontrakt, resultattilskud. Når en række nærmere betingelser herfor er opfyldt kan kommunen hjemtage følgende resultattilskud (2008-niveau):

- Ordinær ansættelse i 6 sammenhængende mdr.: 41.160 kr.
- Ordinær uddannelse i 6 sammenhængende mdr.: 41.160 kr.
- Bestået danskprøve: 30.870 kr.

Kommunen kan alene hjemtage det samme resultattilskud én gang pr. udlænding.

Resultattilskuddet kan således hjemtages for selvforsørgede udlændinge, når de har været i ordinær uddannelse eller ordinært arbejde i 6 måneder. Dette gælder også, selv om udlændingen ikke har modtaget beskæftigelsesrettede tilbud.

Tilbud for ledige selvforsørgede, der ikke (længere) er omfattet af den treårige introduktionsperiode

Danskuddannelse

Kommunen *skal* tilbyde alle udlændinge over 18 år, der bor og er folkeregistreret i Danmark, danskuddannelse - dvs. også selvforsørgede udlændinge, der ikke er omfattet af den treårige introduktionsperiode. Se under 'Tilbud for selvforsørgede udlændinge omfattet af introduktionsprogrammet' for beskrivelse af reglerne.

Beskæftigelsestilbud efter lov om aktiv beskæftigelsespolitik

Kommunen *kan*, efter en konkret og individuel vurdering, tilbyde personer omfattet af LAB's § 2,10 (jf. afsnittet: 'Hvem er omfattet af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats?') beskæftigelsesrettede tilbud efter LAB. Der kan således gives tilbud om:

- Vejledning og opkvalificering
- Virksomhedspraktik
- Ansættelse med løntilskud

Betingelserne er beskrevet i LAB kapitel 13a.

Det er frivilligt for den enkelte ledige selvforsørgede, om pågældende ønsker at tage imod et beskæftigelsesrettet tilbud.

Varighed og omfang af de enkelte tilbud

Princippet er, at ledige selvforsørgede - i relation til tilbud mv. - skal sidestilles med kontanthjælpsmodtagere. Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om de selvforsørgede har behov for tilbud, alene fordi de er ledige, eller fordi de har andre problemer end ledighed.

Ledige selvforsørgede, der ikke har problemer ud over ledighed, kan få tilbud efter samme regler som gælder for de ledige, der modtager ydelser, og som ikke har problemer ud over ledighed. Ledige selvforsørgede, der har andre problemer end ledighed, kan få tilbud efter de regler, der gælder for de ledige, der modtager ydelser, og som har problemer ud over ledighed.

Der gælder imidlertid særlige regler for varigheden af tilbud om vejledning og opkvalificering til ledige selvforsørgede. Ledige selvforsørgede kan således gives tilbud om vejledning og opkvalificering i op til seks uger, med mindre danskundervisning indgår som en betydelig del af tilbudet. Den samlede varighed kan dog ikke overstige 26 uger.

Ansættelse med løntilskud hos offentlig arbejdsgiver

Se nærmere herom under 'Tilbud for selvforsørgede udlændinge omfattet af introduktionsprogrammet'.

Hjælpe midler, mentor og befordringsgodtgørelse

Ledige selvforsørgede, der deltager i vejledning og opkvalificering, praktik eller løntilskud, kan - efter kommunens skøn - få:

- Tilskud til arbejdsredskaber og mindre arbejdspladsindretninger
- Etablering af mentorordning, herunder opkvalificering af mentor
- Befordringsgodtgørelse

Betingelserne er beskrevet i LAB kapitel 14 og 15.

Ledige selvforsørgede, der ansættes i en virksomhed på ordinære vilkår, kan ikke modtage tilbud efter kapitel 18.

Personer der har mistet retten til kontanthjælp på grund af 300-timers reglen

Når der gives tilbud til personer, som har mistet retten til kontanthjælp på grund af 300-timers reglen, er det vigtigt at være opmærksom på, at arbejdstimer i løntilskudsjob og anden støttet beskæftigelse ikke kan medregnes ved opgørelsen af, om en person opfylder kravet om 300 timers ordinært og ustøttet arbejde inden for de seneste to år (se note side 5).

Finansiering af beskæftigelsesindsatsen

Staten dækker gennem refusioner og tilskud en del af kommunernes udgifter efter LAB. Bestemmelserne er samlet i kapitel 23.

Udgifter i forbindelse med afgivelse af tilbud

Staten refunderer inden for et rådighedsbeløb på 19.672 kr. (2008-niveau) 50 pct. af kommunens driftudgifter i forbindelse med tilbud om vejledning og opkvalificering, hjælpe midler, mentor og befordringsgodtgørelse. Staten refunderer 65 % af kommunens udgifter til løntilskud.

Økonomiske forhold for familiesammenførte ægtefæller

Forsørgelseskrav ved familiesammenføring

Såfremt der som betingelse for en familiesammenføringsopholdstil-

ladelse er stillet forsørgelseskrav, må hverken den familiesammenførte udlænding eller dennes ægtefælle - efter udlændingelovens regler - modtage hjælp efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik frem til det tidspunkt, hvor der meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse (UDL § 9, stk. 5). Dette gælder dog ikke hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke direkte er relateret til forsørgelsen.

Omfatter kun ydelser efter integrationsloven og lov om aktiv socialpolitik

Vurderinger af, om forsørgelseskravet er opfyldt, påvirkes alene af ydelser, som udbetales efter integrationsloven eller lov om aktiv socialpolitik. Løntilskud til en arbejdsgiver betragtes ikke som ydelse til den enkelte borger og indgår dermed ikke i vurderingen. Det samme gælder forsørgelsesydelser, der udbetales efter anden lovgivning, herunder bl.a.

- Ydelser efter LAB
- Arbejdsløshedsunderstøttelse
- Sygedagpenge
- Pension
- SU

Sikkerhedsstillelse ved familiesammenføring

I familiesammenføringsager hvor der er krav om, at den herboende forsørger sin ægtefælle, er opholdstilladelsen oftest ligeledes betinges af, at den herboende person stiller en økonomisk garanti på 58.207 kr. (2008-niveau).

Nedsættelse af sikkerhedsstillelsen

Når den familiesammenførte udlænding har bestået sin afsluttende danskprøve eller modtaget bevis for aktiv deltagelse ved afslutningen af danskuddannelsen, kan der ansøges om, at sikkerhedsstillelsen nedsættes med halvdelen af det beløb, der er stillet sikkerhed for.

De nærmere regler for, hvordan den økonomiske sikkerhed skal stilles mv., er fastsat i bekendtgørelse nr. 934 af 5. september 2006 om sikkerhedsstillelse efter udlændingelovens § 9, stk. 4, eller § 9 c, stk. 1, 2. pkt., jf. § 9, stk. 4, til dækning af offentlige udgifter til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven.

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

